

ВХОДНІТЬ ЩОДНЯ РАНО

Телеф. Редакції 29-41.
Друкерні 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Львів, 30 жовтня 1928.

Не знаємо, який буде погляд адміністраційно-політичних чинників і чи українські установи найдуться в рядях „благонадійних” чи „неблагонадійних”, одяк уже самий факт узалежнювання кредитів від оцінки і становища тих чинників, від політичної класифікації управ українських установ, є дуже характерний для переживаного нами моменту. Не відяємо і в згоді, чи економічні центральні установи (хоча й не всі)

[illegible]

I.

Low, data 3) palatines 1000

На ці дві справи звертаємо увагу наших компетентних чинників і нашого громадянства для нашого власного добра в ім'я нашої економічної самостійності, хочби навіть лише частининою. Однак і це буде вже великий крок вперед.

го жертвенності. Як відомо, шкільні оплати, покrema в народних школах покривають тільки дрібну частину витрат (не дивлячись різноманітній молоді — це в доволі 80 проц. діти малоземельного селянства і міського пролетаріату). Миктим жертвенність українського громадянства відносно молодого злище. Не має вона старої традиції, отже глибше вкоріненого морального примусу в широчин народних масах. Значить понах нас падає залежна від настроя, а настрої змінюються. Переглядаючи списки жертводавців на „Р. Ш.“, доводиться ствердити: „Р. Ш.“ піддержують головним чином інтелігенти (не забуваймо, що жертволюбна частина інтелігенції перетинена тиграми на народні цілі). Отже незначально пильною є справа створення в краю постійного абірковог апарату, який щомісячно пославало б стипендію членській владі, що жертви, оплати від всяких імпрез, привітань кожну одиницю піддержувати „Рідну Школу“. Без такого масового виховування суспільства до жертвенності в корісті „Р. Школи“ ми ніколи не вплинемо з різноманітної справою на чисту воду. Тому різноманітна пропаганда мусить продовжуватися в найдавшій доступній формі.

Необхідні фанатики різноманітної справи. Як приклад може послужити проф. В. Стасюк, який, опинившись на західних наших окраїнах, по 20-тигодинкову членську владу утворював щомісячно п'ять кілометрів до сусіднього села. Д-ра Стасюка відіслали перенесено до Бережан, а його вихованок тепер вже сам приносить свою пожертву до касира „Р. Ш.“ в Лежайську.

Підносилися у нас голоси, моваля — кооперація повинна переобрати на себе бюджетовання „Рідної Школи“. На мою думку, це понад сили нашої молоді кооперації. Безумовно, кооперація вже і тепер поважно причиняється до удержання наших приватних шкіл.

Допомога „Рідній Школі“ з боку кооперації і взагалі наших економічно-фінансових установ повинна прибути певні установлені форми. Так, щоб Головна Урава могла оперти на цій допомозі бодрі положення бюджету львівських шкіл. Бо ці школи — це головна журба Головної Управи. Шлях інфляції повставало у Львові більше число наших приватних шкіл. Вдержання їх тоді не представило бачливих труднощів. Це-ж були таси, коли 1900 дол. було головокружкою сумою, отже при допомозі американської еміграції легко було платити бюджетування наших шкіл у Львові. Ситуація змінилася після стабілізації валюти. В останньому шкільному році сам бюджет львівських шкіл і підмоги для провінційональних шкіл вносили 278.805 зол. (в попередньому році 258.101), а взагалі видатки централі 333.933 зол. (в попередньому 317.134).

Так само бореться з фінансовими труднощами більшість провінційональних кружків, що мають на своєму удержанні місцеві школи.

Надобір централі в останньому шк. році вносили 43.389.56 зол., а це в недобором попереднього року (66.064.32 зол.) представило вже дуже поважну суму.

З поданих цифр можна зорієнтуватися, на скільки треба піднести жертвенність, щоб надолути в матеріяльних планові саму Головну Управу, яка через те силою konieczности змінюється в дійсний кружок „Р. Ш.“, що (ро своїх енергій мусить вкладати на обмеження існуючих львівських шкіл. Для повноти картини слід зазначити: в шкільних оплат у Львові виникло до кінця в цій році 46.171.15 зол.

„Громадський Голос“ дає наших владик, моваля — якщо вони дали би і проп. зі своїх доходів, так „Рідна Школа“ була би лабавечена. „Гром. Голос“ влад, що не знає про свої факти: 1) Митрополит зарукав „Рідній Школі“ площу на Личаківі в двох домах; 2) зарукав фронто-

Державна Льотерія Клясова

дає величезні шанси виграти та збагачує річчю тисячі людей.

ЛЬОСИ І-ОЇ КЛАСИ

поручає колектурі

„РУНО“ РАВІЧ І С-КА

у Львові, вул. АКАДЕМІЧНА Ч. 3.

Загальна сума виграних около

27,000.000 ЗОЛОТИХ.

Головні виграні по зол. 750.000, 400.000, 350.000, 150.000, 100.000, 80.000, 75.000, 60.000, 50.000, 40.000, 35.000, 25.000 і т. д.

ЩО ДРУГИЙ ЛЬОС ВИГРАЄ!

Тягнення вже 15-го і 16-го листопада ц. р.!

Цини льосів

цілий льос
зол. 40'--

пів льосу
зол. 20'--

чвертка льосу
зол. 10'--

Нашій колектурі заодно сприяє шастя. Замовлення з провінції підлягають швидко і скрупулятно, пересилаючи негайно оригінальні льоси, разом з поштовою складанкою П.К.О. на безплатну пересилку належності.

В цьому місці прошимо витати і переслати листом чинно виконане:

Замовлення:

До колектурі „РУНО“ Равіч І С-ка у Львові, вул. Академічна Ч. 3.

Отрим замовляю до І-ої кл.

чверток льосів по зол. 10'--

20'--

цілий льосів по зол. 40'--

Надежитість зол. . . . .

Дати мені фірма до льосів

Ім'я і назвисько . . . . .

Адреса: . . . . .

Проситься чинно писати.)

ву площу на Богданівці; 3) побудувати величезну гімназію СС. Василіанок при вул. Дзугоса і субвенціювати взагалі школи СС. Василіанок; 4) удержувати великий сиротинець (150 дітей) у купленому ним будинку при вул. Потоцького, в якому приміщені різні дівочі школи; 5) удержувати цілу низку учеників і студентів; 6) в найкритичніших хвилях радуге Головну Управу „Рідної Школи“ чи то датками чи то позичками. А взагалі не буду залежати від правди, коли скажу, що понад 90 проц. своїх доходів віддає на народні цілі. Станіславський владика удержує кількадесяти сиротських захистів і школи СС. Василіанок в Станіславові. Перемишльський владика удержує одну школу і сиротинець. Головна Управа не може скаржитися на незначливе відношення владик до „Рідної Школи“. Навпаки!

Школи СС. Василіанок і сиротські захисти, які існують завдяки піддержці владик, це теж різні школи. В них виховується молодь в національному дусі. Яка іронія! „Гром. Голос“ обезцінює школи СС. Васи-

ліанок, а найчильніші соціаль. діячі посилають до них своїх дітей... Значить, визнають цінність цих шкіл! М. Е. „Гром. Голос“ переносить партійні спори з УНДО на терен „Рідної Школи“, піднувист качку, моваля — теперішня Управа хоче віддати „Рідну Школу“ в аренду Василіанам. Студентам і Василіанкам. Злоба видумка. Бож панове а „Гром. Голос“ тежже здають собі справу, що агадані чини не мають ні матеріяльних засобів ані потреби на не скількикості підготованих людей, щоб переобрати на свої плечі так велике число шкіл.

Доля нашого приватного шкільництва в руках українського громадянства. А мусимо тамти: вимоги чини є не тільки обмеження існуючих шкіл! Іх за мало, мусимо творити шораз нові. Отже необхідні реалізувати зусилля громадянства в краю і на еміграції. Тому невідповідальними є люди, що за всяку ціну стараються перенести партійні спори на терен „Рідної Школи“.

Мих. Струтинський.

Торг і політика.

Знову перерва в польсько-німецьких торговельних переговорах.

II.

Останні переговори над торговельною угодою між Польщею і Німеччиною, були поведені в наслідку двох наступних умов: в листопаді минулого року діяла в Берліні до порозуміння між Штрессманом і Яковським (директором політ. департаменту у польському міністерстві закордонних справ), на основі якого Німеччина годилася на річний контингент 200.000 сотніарів польського вугілля і на місячний контингент 300.000 сотніарів польського вугілля. Таким робом досягнуто підстава до єдності торговельного порозуміння. Замислилися справи політичні, а торговельно будице неможливо, а проте в економічних міждержавних взаємних найбільше суттєві: не справ, від яких залежить необхідний для нормального заживання настрій довіри. В даному випадку з усіх актуальних спірних польсько-нім. справ (кажемо: актуальних, бо такі справи, як відмова Німеччини гарантувати західні кордони Польщі і т. п. не виходять тут у разху) найбільше „двоє спров“ робила справа німецьких поселенців у Польщі. Стож у квітні ц. р. у Варшаві представник Польщі в Таволевський сказав на русі

німецького міністра Гермеса протоколярну інтерпретацію голосного польського „розпорядку про прикордонну полого“ (в справі поселенців) на лінії німецьких бажань. На основі цих двох актів 10. вересня ц. р. знову розпочато в Варшаві переговори над подробицями торговельної угоди. Переговори тяглися шість тижнів без встановлення широкого загально і їхній перебіг. Від часу до часу читали ми лише газети і газети, що все, моваля, гаразд. І може саме на таємність і цей оптимізм спричинили такий великий галас, коли стало враз відомо, що переговори перервано, ні добилися ніякого успіху.

В обох сторін посилюється обаявання „двоє волі“ та обі сторони клеветали, що винуватиме вірвання переговорів є протизакон. Польща, читаючи у польських газетах, запропонувала Німеччині поширити базу порозуміння і стати на ґрунт постанови міжурядової світової господарської конференції в Женеві, себто повного ескасування системи контингентування імпорту. Німеччина на пропозицію відповіла, мовлячи — моваля — повинні доказати неможливість принципу сво-

боди торгівлі, відотримувати у практичній міжнародній поставці і т. д., приличень з Польщею, ні ж „двоє волі“ державою“, який виходить лише колоз під ноги і т. п. Другим головним аргументом поляє — це заклад ворожого ставлення голови німецької торговельної агенції Гермеса, який будице є мужик дівра вестфальського півного нім. промислу, який бажав собі торговельну угоду в Польщу манері інтересам і мецького промислу півного нім. на Гермеса мають теж нібито вплив політичні йому симпатичні консервативні сили в аграрії, які є проти договору, амаляє польської худоби і сани. Зате у малящих власностях читаємо підлом шкільних: Отже передовсім переговори ввагалі розпочалися на ґрунті владання порозуміння між Штрессманом і Яковським і цімні долом не були пригтовані до переговорів на шкільні ішлія платформі. Коли поляки ахилили, то призначили ім у Берліні контингент вугілля і санини замалий, німці згодилися у принципі на підвищу цього контингенту. Тоді польські делегати захидали: необхідного експорту (до Німеччини) миса, річного контингенту (на живих санин). 30.000 штук рештот худоби і місячного контингенту 500.000 штук вугілля! (Про ці вимоги у польській пресі ані читиралі). Німці слушно відповіли, що налішо-ж було три роки вести торговельну війну, коли в 1925 році польські вимоги були навіть скромніші від сани теперішніх? На це Польща завадала цілком свободної торгівлі, покликуючись на женевську конвенцію. Ба, але чому від німців, що саме в Женеві поруч в Англію найбільше боронилися проти свободи торгівлі Польща і що женевські постанови про свободну торгівлю, які повинні ввійти в життя в 1930 році, закликали Польщу право заборони ввозу варт та Німеччині — вугілля. Тимчасом, мовля, німці існують ще в Польщі 80 заборон ввозу найможливіших галузей продукції (заліза, сталі, скляних виробів, текстильних, льокомотивних і т. д.). Тому німці запертають заклад алобного обмежування свободи міждержавного торговельного обороту на польську адресу. Шож до персональних закладів проти Гермеса, то — кажуць чинні — ці заклади ні при чім, бо переговорами кермує німецький соціалістичний, отже ультра-ліберальний, уряд: колиж знову Польща рахувала, що саме соціалістичні німецькі міністри в імї своєї соціалістичної фірми менше пильнуватимуть інтересу, то вона завадала на з яких німців.

І тут знову розпитується буря: ось вам соціалісти, які обсяються в міжнародними фразами та які проті гірші за реакційних „німецьких націоналістів“, бо в внутрішньо-тактичних осяздах хотять тих останніх передіцидувати у патріотизмі! А німці за те: ян, моваля, спечували за нашою соціалізм і німці оперують на міжнародній ситуації, щобте вважали справу торгівлі з нами і сирозною реалізації репарацийного плану. Хотіте може примусити нас до відмови за нашого становина у справі західних німецьких границь!

Таким робом шорно після перервання останніх розмов у судо економічних справах ми дослухаємося із сніа азамовної широти недочетених соціальних, шожастаки політика не перестала грати роль у переговорах про сани. Значить нам, що в обосторонніх зокораз на адресу тої політики є чимало правди. А шожешвидко прийдє до нім-польської політичної гармонії, то й трудно вірити в близьку німецько-польську торговельну ідіалю.

І. Недрич.

По широкому світі.

Провідник роумунської селянської партії посол Маніу рішує заперечити, будице-то має являється інтерв'ю з якийсь польським журналістом.

Страйкова ситуація у гамбурзькій пристані загострена: страйк поширюється на пристань Бремен.

Головою робітничої партії в англійській Палаті лордів став на місце недавно помершого лорда Галдана, 77-літній лорд Паркур, бувавший міністр у кабінеті Меззодомальє.

Афганістанське посольство в Москві рішує заперечити, будице-то в Афганістані є заворушення або бучти, споничені реформами Аманулла.

Української Парляментарної
Репрезентації.

Заява.

Львів, 28 жовтня 1928.

Д-р Дмитро Левицький.
Володимир Целевич.

„Нечувана сензація“.

Арешт двох директорів Пов. Союзу Кооператив в Жовні. — Комунікат Ревіз. Союзу Українських Кооператив.

У захисті у сфері "виробничого сезоналізму" підтримуємо ось такий комунікат Ревізійного Свізку Українських Кооперативів у Львові:

В зв'язку з тенденційними інформаціями, що поширюються в українській і міжнародній пресі з приводу організації і діяльності свізку в справі організації сезонів в Польщі.

Мало клопоту в осені

має розумна газдиня, виваблюючи овочеві плями зі столового білля. Знає вона, що Радіон виваблює всілякі плями, не нищачи при тому білля.

Радіон сам пере.

1) Колісний дит. Пів. Союзу в Жовтні. Степан Бродяк від 20 листопада. 1927 широчинний грати Союзу в сумі 12314 коб. 25 сот. На підставі червонограти суми віддав брат Ол. Бродяк — Михайло Бродяк, власник 10 мотосилової зброї.

ректор Про. Савву Ахтін (Савву) і
його помічників до майстерень
Бродина. Там вони з тих же матеріалів
і відомостей зняли, що про кожного
зв'язаного згадали, згадав не один
Михайло Бродина, а й інші з його
власної сім'ї. Савву в Житоїр
і Киїто Полю. Савву в Київській
міській приватній. Були контролюючі
місцевими шаровими органами і органами
Ревко. Савву, оповідаючи епістолу
так згадує про батька, а батька згадав
його оповідаючи в останній раз. Та

